

A világháboru hatása a város háztartására.

— Szeged közgyűlése. —

(Saját tudósítónktól.) Szerdán délután négy órakor nyitotta meg a közgyűlést dr. Cicatricis Lajos főispán. Jegyzők: *Taschler Endre* főjegyző és *Rack Lipót* aljegyző. Dr. *Gerle Imre* a következő kérdéseket intézte a tanácshoz: Van-e tudomása a tanácsnak arról, hogy a rézgálic makszimális árát 180 koronában alapították meg. A város ezzel szemben miért adja a rézgálic métermázsáját 276 koronáért?

Bokor Pál helyettes polgármester kijelenti, hogy a város a gazdák kérésére, továbbá a közgyűlés egyenes utasítására járt el így a város itt nem mint eladó, hanem mint közvetítő szerepelt.

A közgyűlése a választ tudomásul vette.

Ezután *Wimmer Fülöp* indítványát tárgyalta a közgyűlés, amiről külön cikkben számolunk be.

Balogh Károly pénzügyi tanácsos beterveztette *Pillich Kálmán* indítványát, amely azt javasolja, hogy a nyugdíjazott tisztviselőket ismét rendeljék be szolgálat tételre, mert munkaerőben hiány van. A tanács azaz a javaslattal terjeszti elő *Pillich* indítványát, hogy vegyék le a napirendről, mivel szükséges esetben már eddig is megtörtént a nyugdíjazott tisztviselők behívása.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta a tanácsi javaslatot.

Balogh Károly előadja ezután, hogy a kormánytól felhívás érkezett a városhoz, a második hadikölcsön támogatása érdekében. Szeged ezuttal is teljesíteni fogja hazafias kötelességét. A tanács azt javasolja, hogy a város saját pénzéből 2 millió koronát jegyezzen a második hadikölcsönre. A segédpénztárakban rendelkezésre álló tőkéből 250.000 koronát; a gyámtartalékalap terhére 50.000 koronát, végül az utaláp terhére 50.000 koronát, vagyis összesen 2.350.000 koronát.

A közgyűlés névszerű szavazás útján egyhangu lelkesedéssel járult a tanács indítványához és a második magyar hadikölcsön jegyzésére megszavazta a 2.350.000 koronát.

A gázgyár ismeretes ügyében a tanács azt javasolta, hogy békés uton intézzék el a gyárral, a vilálmios ivlámpák világításánál felmerült vitás kérdéseket. Adja ki a város a részvénytársaságnak a visszatartott és lététbe helyezett 38.000 koronáját, akkor a gyár, a másik 38.000 koronáról, amit eddig követelt, lemond. Dr. *Ivánkovics Sándor* nyugalmozott főügyész indítványára a közgyűlés a tanács javaslatát nem fogadta el, hanem utasította a tanácsot, hogy pörre vigye a vitás kérdést.

Balogh Károly terjesztette elő ezután az 1914. évi zárszámadást. A zárszámadás előtti a következő érdekes jelentés áll:

Szeged házipénztárának 1914. évi zárszámadása és vagyoneleltára megdönthetetlen bizonyossággal tanuskodnak arról, hogy a város háztartásának 1914. évről szóló költségelőirányzata reális alapon volt felépítve, mert ezen évnél bevételként esedékessé vált jövedelmei meghaladták az előirányzatok összegét, viszont a kiadások az előirányzat keretén belül maradtak.

Már az 1913. évi zárszámadás során jeleztem, hogy a válságos gazdasági évek nyomára háztartásunknál is jelentkezett, különösen a fogyasztási természetű és ezzel összefüggésben levő bevételi forrásainknál, az 1914. évi zárszámadásban egész súlyával nehezedik a világháboru gazdasági pusztításának hatása egyes jövedelmi forrásainknál, — a kereskedelmi és általában véve közforgalmi vonatkozású bevételeink nagy mértékben csökkentek, földhaszonbérlet és községi pót-

adóban pedig nagymérvű hátralék maradt fent.

Mindezen válságos idő dacára háztartásunk a legegyszerűbben funkcionált, pénztárunk minden kötelezettséget pontosan teljesített, a reá nehezedő rendkívüli terheket is fenakadás nélkül teljesítette, a nélkül, hogy a közjövödelmeknek lanyhább vagy elmaradó befizetése miatt a polgárokat zaklattuk volna. Ha pénztárunknak fizető képessége érdekében pénzre volt szüksége, úgy a rendelkezésre álló készleteket ideiglenes kölcsönként vettük igénybe, amelyeknek nagyobb részét az év végéig visszatérítettük, a még fennmaradó összeget pedig bőven fedezik, az 1914. számadási évnél fennmaradt követelése. Ezen kezelési eredmény legfényesebb próbája a város háztartása szilárdságának és Szeged népe egészséges gazdasági erejének.

A város tanácsa a költségvetés végrehajtására nyert felhatalmazás alapján, az engedélyezett hitelek keretében elégitette ki a halaszthatlan szükségleteket, s minden elodázható munka végrehajtását, a belügyministeri rendelethez híven, beszüntette.

A hadi állapotból kifolyólag szükségessé vált rendkívüli vagy póthitelek engedélyezése iránt a közgyűlésnek az előterjesztéseket kellő időben megtette, s azok kormányhatósági jóváhagyás végett felterjesztettek. Az 1914. év őszén kibocsájtott hadi kölcsönből a város 2 millió koronát jegyzett, az erre vonatkozó közgyűlési határozat kormányhatósági jóváhagyást nyervén, a kölcsön a háztartás számadásában keresztül vezetett.

A város háztartásával szemben a közönység igénye mindinkább fokozódik, amelyekben kifejezésre jut, hogy egy kultur városnak összes feltételei mielőbb megvalósíttassanak. Ezeket a kulturigényeket a város beruházási programja magában foglalja, azonban azok megvalósításához legalább 60 millió korona tőke szükséges. Ha kölcsön útján lehetne is előteremteni ezen 60 milliót, az évi annuitások fedezésére szükséges összeget csak újabb közjövödelmekből lehetne fedezni. A közel jövőben egyáltalán nem számíthatunk arra, hogy a magyar városok elfogadható beruházási kölcsönt kaphassanak, ennél fogva saját anyagi erőnk igénybe vételével, az anyagi erők fokozásával kell a város fejlődését biztosítani.

Elsősorban azon intézményeket kell megvalósítani, amelyek a nagyvárosiasság elengedhetlen feltételei, mert csak így számíthatunk népiünk áldozatkészségére. Be kell fejezniünk a szükséges mértékig a rendelkezésre álló anyagi erő határán belül a fogadalmi templom építését. A kórház építését új irányba kell terelni, amely nem ró 5 millió kölcsön terhet a város háztartására, mégis a kérdést helyesen és gyökeresen egy emberöltőre megoldja. A csatornázást az egész városra kiterjesztendő magas nyomású vízvezetékét, az utcák és terek burkolását és rendezését, mint elsőrendű város fejlesztési feladatokat mielőbb kiépíteni kell.

A most általánosságban előadottak után a zárszámadást és vagyoneleltárt, főbb vonásaiban a következőkben ismertetem.

Itt következett a számadás, amelyet már részletesen ismertettünk. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a zárszámadást és a számvevőségnek a felmentvényt megadta.

Még több kisebb ügy tárgyalása következett, ami után a májusi közgyűlés véget ért.

Irodalmi újdonságok!

Karinthy Frigyes:

Beszéljünk másról

Ujabb karcolatok.

Ezek a páratlan humoru tréfák, mintha csak azt mondanák: ne beszéljünk mindig a háborúról. Ára 1 korona.

Szomorj Dezső:

Sárossy, municiót!

és egyéb harctéri levelek.

Nagy irodalmi szenzáció Szomorj Dezső könyve, mert nem a megszokott harctéri leveleket, hanem egy nagy írónak érzéssel és hangulattal teli leírását adja katonáinkról s a hadiszínterek vidékének életéről.

Ára 60 fillér.

Szilágyi Géza:

A háboru mellől

Tollrajzok.

A mély gondolkodású, író azokkal kirívó, jelenségekkel foglalkozik, amelyek még a világháboru véres tömkelegéből is kiemelkednek.

Ára 40 fillér.

Salom Asch:

Föld

Történet Orosz-Lengyelországból. Balla Mihály fordítása.

Elkeseredett csaták színhelye most az a föld, amelyről Salom Asch meg-rázó erejű parasztörténete szól.

Ára 20 fillér.

Ruttkay Vilmos:

A világháboru

Londoni szaktudósítónk érdekesítően írja le a német—angol versengést.

Ára 3 korona.

Engel és Horth:

A kék egér

bohózat 3 felvonásban.

Ára 90 fillér.

Sándor Tivadar:

Vezérkari jelentések

és egyéb hivatalos közlemények a világháborúról. III. rész 1914. okt. 16.—november 15.

Ára 1 korona.

A belga szürkekönyv

a világháboru okiratainak a leg-ujabb dokumentumai.

Ára 40 fillér.

Kunfi Zsigmond:

Háboru és szocializmus

tanulmányok a háboru szocialista és szocialpolitikai tényeiről.

Ára 80 fillér.

Kurt Aram:

Nach Sibirien mit 100000 Deutschen

érdekesítő leírás az orosz hadifogságból.

Ára 1 K 20 fill.

Ludwig Wolff: Der Krieg im Dunkel

lebilincselő kém-regény.

Ára 1 K 20 fill.

Kaphatók:

Várnay L.

könyvkereskedésében SZEGED, KÁRÓSZ-UTCA 9. SZ.